

Bilaga till §6 Verksamhetsberättelse och balans och resultaträkning för 2019

En sammanfattning av Verksamhetsberättelsen finns på ladok.se

Styrelsen föreslår stämman att besluta:

- **att** godkänna verksamhetsberättelsen för 2019
- **att** fastställa balans- och resultaträkningen för 2019

Verksamhetsberättelse

Ladokkonsortiet 2019

Konsortiet under 2019

Ladokkonsortiet är högskolesektorns samverkansorgan kring det studieadministrativa systemet Ladok. Konsortiet har 37 högskolor samt Centrala studiestödsnämnden (CSN) som parter. Konsortiet är formellt en enhet inom Umeå universitet som ska på sina parters uppdrag förvalta, vidareutveckla och sköta driften av Ladoksystemet samt tillhandahålla tjänster till stöd för verksamheten på lärosätena. Konsortiet har sitt kontor på Wallingatan 2 i Stockholm.

Verksamheten inom konsortiet under 2019 har följt den verksamhetsplan som beslutades av styrelsen 2018-12-13. Den består av fyra delar, utvecklingen av Ladok, verksamhetsstöd för Ladok, drift av Ladok och prioriterade områden.

Utvecklingen av Ladok

Utvecklingsarbetet under 2019 har följt verksamhetsplanen men rättningar och övrigt prioriterade mindre insatser har också genomförts löpande. Även systemets arkitektur och tekniska ramverk är underhållna och uppgräderade till aktuella versioner.

Granskning av studentgränssnittet med avseende på tillgänglighet identifierade vissa mindre brister, där de viktigaste har åtgärdats under slutet av året medan övriga inkluderas i arbete med intyg respektive generella förbättringar av studentgränssnittet 2020. Ansökan för tillgodoräknande från studentgränssnittet, inklusive möjlighet att bifoga bilaga, är färdigställt i en första enkel version som tagits i bruk för att utvärderas av några lärosäten

Förbättringar har gjorts avseende centrala flöden så att användarna i högre utsträckning kan navigera med tangentbordet. För att bland annat effektivisera ärendefördelning och öka möjlighet till sortering av inkomna ansökningar i examenhanteringen genomfördes förbättringar i ärendehanteringen som även gagnar övriga ärendetyper.

En rad förbättringar är genomförda för att underlätta för attestanter och rapportörer och samtidigt uppnå möjlighet att styra vilka rättigheter en specifik användare ska tilldelas, från organisation ner till enskild student. Genom möjlighet att kopiera in från tex ett excellunderlag så erbjuds ett effektivt stöd för inläggning av modulresultat i de fall sidosystem används till förarbetet.

Enkelt stöd för att hantera meriter för ersatt student är infört, kvarstår behov att kunna hantera information om eventuell utfärdad examen.

HST-HPR hanteras och presenteras i samma rapport.

Förutsättningarna för att avveckla Ladok Ping infriades inte då framförallt CSN meddelade att de inte kan hantera förändringar under 2019 vilket fick till följd att målet i sin helhet sköts till 2020. Klart är dock den vy som visar totalbilden för en student från samtliga medlemslärosäten.

Området utbildningsinformation och till viss del examen har inte hanterats i någon nämnvärd utsträckning utan insatserna har fokuserat på vissa möjligheter att korrigera så att uppgifter blir korrekta i presentationer och uppföljningar.

Verksamhetsstöd för Ladok

Under året har informationen om pågående och planerad utveckling förbättrats kontinuerligt. Nu publiceras versionsinformation inför varje ny uppdatering av systemet, tillsammans med en lista över kända fel. En mer övergripande och lättillgänglig information om innehållet i varje version finns också tillgänglig på ladok.se. Uppdateringarna demonstreras för intresserade via webbmöte varannan vecka. Planerad utveckling beskrivs i den så kallade grovplanen, som finns tillgänglig för lärosätena och som är på en mer detaljerad nivå än målen i verksamhetsplanen.

I början av 2019 lanserades Ladok Vägledning som innehåller fördjupade beskrivningar av hur systemet kan användas i verksamheten. Målgruppen är den lokala förvaltningen av Ladok på lärosätena och mottagandet av materialet har varit gott. I samband med att Ladok Vägledning lanserades togs också en översikt fram över de olika typer av material som konsortiet erbjuder – utbildningsmaterial, systemdokumentation och innehåll i vägledningen. Syftet med det var att underlätta att hitta den information man behöver om en viss arbetsuppgift som genomförs med hjälp av Ladok.

Under året har konsortiet tydliggjort processen för att hantera ändringsbehov som kommer in från lärosätena via konsortiets support. Ärendena sorteras nu upp i det som är aktuellt under innevarande verksamhetsår, intressant för kommande verksamhetsår samt sådant som avslås direkt. Den kö av ärenden som legat är nu väsentligt förkortad och ärendena är besvarade.

Den gemensamma Ladoksupporten som lärosätena kan vända sig till har under året hanterat 3097 supportärenden samt 1193 beställningar av tjänster. Antalet supportärenden har minskat med ca 10% jämfört med föregående år och trenden ser ut att fortsätta nedåt. Den största orsaken till minskningen är att antalet felanmälningar minskat väsentligt jämfört med 2018. Antalet beställningar minskade med ca 44% jämfört med föregående år, vilket till stor del kan förklaras med att många beställningar gjordes i samband med lärosätenas produktionssättningar av det nya systemet under 2017 och 2018. Minskningen av inkommande ärenden till supporten har inneburit att konsortiet kunnat minska bemanningen i supporten motsvarande ca en heltidstjänst.

Arbetet med utbildning och utbildningsmaterial har fortsatt under året och återkopplingen från referensgruppen för utbildning tillsammans med enkätsvar från våra kontakter på lärosätena visar att det inte finns några stora behov av nytt material i nuläget. Materialet uppdateras dock fortfarande kontinuerligt vid förändringar i systemet och nytt material/utbildningstillfällen planeras då behov uppstår.

Under 2019 infördes Ladok Forum, som är en webbtjänst där lärosätenas lokala förvaltningar kan ställa frågor och hjälpa varandra i sitt arbete med Ladok. Forumet ägs av konsortiet men modereras av ett antal lokala kontaktpersoner från några lärosäten. Många har hittat forumet och det används för frågor och svar varje vecka.

Drift av Ladok

Under året har arbete genomförts vad gäller att minska störningarna i Ladok. En ny rutin för att driftsätta rättningar utan stänga ned systemet har resulterat i avsevärt kortare tider mellan det att fel upptäcks till dess att de åtgärdas. Även mindre allvarliga störningar, vilka tidigare flyttades fram till kommande uppgradering, har kunnat åtgärdas snabbare. Möjligheten att driftsätta rättningar utan att stänga ned systemet har slutligen haft en positiv effekt på tillgängligheten per helår, den genomsnittliga tillgängligheten för 2019 blev 99,5%.

Diskussioner har förts med Ladokkonsortiets styrelse, IT-chefer, SA-chefer med flera och dagens nivå på övervakning och beredskap anses vara tillräcklig vid normala driftförhållanden. I samband med terminsstart är dock beredskapen utökad under helger och fredagskvällar.

Under året har inga IT-säkerhetsincidenter inträffat.

Möjligheterna till samverkan och kontakt angående integrationer och tekniska frågor har utvecklats avsevärt. En ny kontaktperson har utsetts vid alla lärosäten, lokal teknisk kontaktperson, med ansvar för att ta emot och i vid lärosätet vidarebefordra tekniska frågor från konsortiet liksom att till konsortiet lyfta lokala frågor av tekniska karaktär. Vidare finns flera grupper i det nya Ladok Forumet där lärosätena kan diskutera och samverka kring tekniska frågor.

Prioriterade områden

Utredning om gemensam utbildningsdatabas i Ladok

I enlighet med den på stämman 2019 beslutade strategin så genomfördes en nyttoanalys, som kartlade nuläget vad gäller lärosätenas utbildningsdatabaser och beskrev olika alternativ för en gemensam lösning. De alternativ som utvärderades var att bygga en helt ny lösning, att bygga ut Ladok med stöd för utbildningsplanering samt att anpassa en av de befintliga lösningarna som finns på ett lärosäte till en gemensam lösning. Rekommendationen var att bygga ett gemensamt stöd för utbildningsplanering i Ladok, givet att funktionaliteten i den gemensamma lösningen täcker större delen av lärosätenas behov. Rekommendationen var också att genomföra en förstudie som beskriver den tänkt lösningen för att ge lärosätena underlag till beslut om det ska byggas ett gemensamt stöd för utbildningsplanering i Ladok eller ej. Styrelsen beslutade att en förstudie skulle genomföras och den påbörjades under 2019.

Studentgränsnittet

Under året genomfördes ett antal studentintervjuer och lärosätenas inlämnade kravönskemål på studentgränssnitt gicks igenom, för att förstå vilka de mest prioriterade förbättringarna av studentgränssnittet är. Resultatet är en prioriterad lista över förbättringar som ligger till grund för utveckling av studentgränssnittet under 2020.

Bevarandefrågor

Under året har en dialog med SUHF:s arkivariénätverket är påbörjats om hur Ladok på sikt kan tillhandahålla bevarandesystem med underlag.

Ledningssystem för IT- och informationssäkerhet

Målet för informationssäkerhetsarbetet vid Ladokkonsortiet är att skydda dess informationstillgångar mot olika hot och att skapa en effektiv hantering och rutiner för att tillförsäkra att system och information omfattas av säkerhetsaspekterna konfidentialitet, tillgänglighet samt riktighet. För att ytterligare säkerställa att systemet ständigt utvecklas inom området har ett Ledningssystem för IT-säkerhet (LIS) implementerats under 2019. Styrelsen fastställde

Kommunikation

Konsortiets huvudkommunikationsväg är ladok.se. Där läggs kontinuerligt information om arbetet inom konsortiet ut.

Ladokbrevet skickas regelbundet ut till de cirka 600 intressenter som själva anmält att de vill ha nyheter om nya Ladok och den övriga verksamheten. Brevet innehåller kortfattad information med länkar till fördjupad information om intresse finns.

Under året har Konsortiet anordnat en informationsdag och ett antal öppna frågestunder. Som vanligt var även konsortiet arrangör tillsammans med Universitets och Högskolerådet av NUAK, Nationell utbildningsadministrativ konferens. I år hölls den 24-24 september i Göteborg och var ett samarrangemang med Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola. Konferensen var som vanligt välbesökt.

Styrelsen

Fram till och med stämman den 23 maj 2019 bestod styrelsen av följande ledamöter:

Karin Cardell, HB
Susanne Kristensson, LU
Roger Pettersson, SLU
Susanne Wallmark, MaU

Studentrepresentanter utsedda av SFS:
Anders Lundgren, MIUN

Eftersom Per Brolin avslutade sin tjänst som universitetsdirektör vid Linnéuniversitet i början på året, avslutades, i och med det, även uppdraget som ordförande i styrelsen. Fram till stämman i maj 2019 övertog vice ordförande Karin Cardell ordföranderollen.

På förslag av IT-chefernas nätverk, adjungerades Mats Möller, IT-chef vid Karlstads universitet, till styrelsen fram till stämman 2019 då nyval av IT-chef till styrelsen kunde göras efter att Matts Behrens avslutat sin tjänst vid Högskolan i Kristianstad hösten 2018.

Styrelsen består av fyra förvaltningschefer, en SA-chef, en IT-chef och SFS kan nominera två studeranderepresentanter och stämman 2019 beslutade om följande styrelse:

Susanne Kristensson, LU
Roger Pettersson, SLU
Susanne Wallmark, MaU
Eino Örnfeldt, SU
Henrick Gyllberg, BTH
Mats Möller, KaU

Studentrepresentant utsedda av SFS:
Anders Lundgren, MIUN

Eino Örhfeldt valdes till ordförande och Henrick Gyllberg valdes till styrelsens vice ordförande. Universitetsdirektören vid Umeå universitet har närvaro- och yttranderätt vid styrelsesammanträdena.

Styrelsen har haft fem heldagssammanträden och ett sammanträde via Zoom under året.

Framtidsfrågor för Konsortiet har varit högt på agendan under året. Styrelsen tillsatt under 2018 en utredare, Ann Fust, som skulle göra en översyn av framtida ägande och styrning av Ladok. Utredningen var klar under april månad 2019 och skickades ut till alla parter innan stämman. Utredaren presenterade resultatet på stämman 2019. Förslaget innebar att bibehålla konsortieformen, eftersom det finns ett starkt stöd för den, den ger även parterna rådighet och är förutsägbar ekonomiskt. Styrelsen har under hösten arbetat vidare med frågan för att på stämman 2020 komma med ett konkret förslag framåt.

En annan viktig framtidsfråga för styrelsen har varit vilken strategi som ska styra den framtida utvecklingen av Ladok. Under 2018 inleddes ett strategiarbete som mynnade ut i en remiss under början av 2019 och senare beslutades den nya strategin på stämman 2019.

Under 2018 initierade styrelsen en granskning av drifthallarna vid Umeå universitet. ITS hade också själva initierat en granskning av den fysiska infrastrukturen. Dessa båda granskningar återrapporterades till styrelsen. Den revision av drifthallarna som initierades av ITS visade att de inte var på Tier 2 nivå, som ska kunna garantera en upptid på 99,741%. Därför håller ITS på med att göra de förbättringar som behövs för att uppnå den nivån. Den andra revision initierades av konsortiet och gällde den logiska strukturen. Den revisionen föreslog att konsortiet borde ha en tredje back-up kopia utanför Umeå. Därför gör nu en test av backup på ytterligare en plats.

Informationssäkerhet har också varit ett stående ärende på styrelsen agenda under året och styrelsen har varit delaktiga i framtagandet av ledningssystemet för IT- och informationssäkerhet.

Det ekonomiska utfallet

Ladokkonsortiet hade en budget för 2019 på 96 000 tkr som finansieras genom konsortialavgiften. Det slutliga resultatet blev ett överskott på 2 777 tkr, vilket gör att det egna kapitalet inför 2020 är 6 694 tkr. De bidragande orsakerna till överskottet är att avskrivningarna varit lägre än beräknat och att inte alla utvecklingsresurser utnyttjats.

En detaljerad översikt över utfall mot budget görs nedan och konsortiets balansräkning och resultaträkning för de tre senaste åren redovisas på de nästkommande sidorna.

Kostnader under året:*(tkr)*

	Utfall 2019	Budget 2019
Konsortieövergripande	4 600	3 750
Verksamhetsstöd	7 295	7 250
Licenskostnader	1 999	2 500
LIS-adapter	957	1 000
Drift Ladok	8 230	8 500
Drift övriga system	839	1 000
Systemutveckling		
Utveckling Ladok	11 641	12 000
Verksamhetsteam (utveckling)	4 590	6 000
Avskrivningar	53 072	54 000
	93 223	96 000

Investeringar under året: (skrivs av på 5 år)*(tkr)*

	Utfall 2019	Budget 2019
Systemutveckling	51 700	54 000

Balansräkning	2019	2018	2017
Tillgångar			
Immateriella anläggningar	446 192 226	391 539 524	339 318 613
Årets anskaffn immateriella anläggningstillg	51 698 394	54 652 702	52 220 911
Ack avskrivningar immateriella anl tillgångar	-361 329 938	-308 361 573	-255 595 703
Materiella anläggningstillgångar	334 660	334 660	334 660
Ack avskrivning anläggningstillgångar	-220 630	-187 164	-153 698
Kundfordringar statliga	1 378	54 582	
Förutbetalda kostnader	2 078 641	4 070 596	5 315 503
Upplupna bidragsint ej statl		178 669	528 561
Upplupna intäkter statliga		0	43 498
Utrangering Ladok3	-87190,81		
Summa tillgångar	138 667 540	142 281 996	142 012 345
Skulder			
Balanserat kapital	3917332,27	4 638 473,44	8 202 853
Årets kapitalförändring	2777361,29	-721 141,17	-3 564 379
Avräkning Umeå universitet	127773612,4	133 351 574,60	130 549 362
Leverantörsskulder statliga	3295154	3 222 102,00	3 069 847
Leverantörsskulder ej statliga	904079,64	1 790 987,55	3 516 888
Övriga upplupna kostnader		0	237 774
Oförbrukade bidrag		0	0
Summa skulder och eget kapital	138 667 540	142 281 996	142 012 345

Resultaträkning	2019	2018	2017
Intäkter			
Medfinansiering FoU		0	0
Konsortiebidrag	96 000 022	95 453 000	96 000 000
Övriga försäljningsintäkter		78 582	177 404
Periodiserade bidrag statliga		0	0
Bidrag från andra EU-länder		545 925	0
Period bidrag övriga	-178 669	-349 892	469 870
Valutakursvinster			760
Ränta kundf. Statliga	2 479		
Öresdiff	0		
Summa intäkter	95 823 831	95 727 615	96 648 033
Kostnader			
Personalkostnader	31 235	109 607	51 811
Resekostnader	1 960 161	1 930 024	2 121 940
Övriga driftkostnader	66 472 472	69 322 730	70 781 341
Konsultarvoden ej statliga	6 068 010	12 018 983	14 650 857
Konsultarvoden statliga	14 422 446	13 754 038	13 683 410
Övr främmande tjänster	701 289	155 315	183 604
Periodiserade främmande tjänster	1 999 200	1 011 426	763 884
Aktivering immateriella anläggningstillgångar	-51 698 394	-54 652 702	-52 220 911
Räntekostn levskuld	1 030	0	0
Avskrivn immateriella anläggningstillgångar	53 055 556	52 765 870	50 163 011
Avskrivn anläggningstillgångar	33 466	33 466	33 466
Summa kostnader	93 046 470	96 448 757	100 212 413
Periodens resultat	2 777 361	-721 142	-3 564 379